

La zona costanera

Un sistema complex:

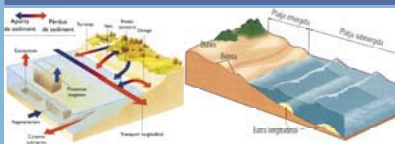
Què és la zona costanera?

La zona costanera és l'àrea geogràfica situada a ambdós costats de la vora de la mar on es produeix la interacció entre el sector marítim i el terrestre a través de sistemes ecològics complexos que compren components biòtics i abiòtics, a la vegada que suposen un espai vital per a les comunitats humanes i les seves activitats socioeconòmiques. (UNEP / MAP, 2005)

No existeix una definició universal que delimiti amb precisió els límits de la "Zona costanera"

El litoral és un espai de contacte entre el mar, la terra i l'atmosfera

El litoral és un espai dinàmic, fràgil, complex, on actuen diverses forces, processos i pressions interrelacionades com són l'onatge i els corrents, el transport de sediments, els processos químics i biològics així com els aspectes socioeconòmics, institucionals i culturals

Com és el litoral?

La característica que millor defineix el medi litoral és la seva complexitat

Des d'un punt de vista Mediambiental/Natural:

- Riquesa i fragilitat dels ecosistemes
- Gran varietat geomorfològica
- Alta productivitat
- Zona de transició entre l'oceà i el continent
- Dinàmica complexa
- Fluxos biogeoquímics entre terra-mar-atmosfera
- Regulació de gasos (emissions gasos traça, engolidor de CO...)
- Regulació del clima
- Control de feroçid
- Reciclatge de nutrients
- Reciclatge de contaminants

Des d'un punt de vista socioeconòmic:

Servets i funcions:

- Producció d'aliments
- Matèries primeres
- Recursos genètics
- Patrimoni cultural
- Lloc d'habitatge

Costa com subministrador de recursos:

- Espai (agricultura, aquicultura, indústria...)
- Elements abiòtics (aigua, gas, energia...)
- Recursos biòtics (fauna, flora...)

Costa com element econòmic:

- Navegació
- Turisme
- Indústria
- Comerç

Des d'un punt de vista jurí d'icoadministratiu:

- Naturalitat pública dels recursos marítims i part del territori terrestre
- Convergència en el litoral de multitud d'administracions
- Hi conflueixen un elevat nombre d'interessos
- Manca de coordinació entre els diferents mecanismes i instruments de gestió existents

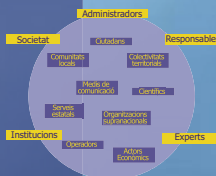
Quins actors hi trobem ?

És molt important conèixer a tots els actors que es troben, influeixen i tenen interessos a la zona costanera perquè d'ells depèn, en gran mesura, la identificació dels problemes que es donen en la franja litoral

Comptar amb els actors és el millor procediment per obtenir el coneixement local dels usos que es fan del litoral, així com els conflictes i incompatibilitats que se deriven

D'ells es poden extreure les prioritats, la realitat social de la zona, les dificultats i limitacions que poden trobar els gestors, etc.

D'aquesta manera es promou el diàleg, s'obté el recolzament local i s'involucra a les comunitats directament afectades de cara a qualsevol futura actuació de gestió a una àrea costanera determinada

Quins problemes l'afecten?

Les zones costaneres s'enfronten a serioses amenaces mediambientals i socioeconòmiques provocades per les pressions a les quals es troben exposades, principalment l'augment de la població, les activitats econòmiques o els efectes del canvi climàtic.

Des de finals de segle passat, diversos estudis, principalment de la Unió Europea i de la UNESCO (Unitat Nations Environmental Program/Mediterranean Action Plan), han fet prendre consciència del deteriorament continu i generalitzat de les condicions a les zones costaneres mediterrànies tant mediambientals com socioeconòmiques

El 1996 la UE va iniciar el Programa de demostració de la Comissió Europea sobre la Gestió Integrada de les Zones Costaneres

Aquest programa va documentar un ventall representatiu de problemàtiques mediambientals de la franja costanera europea com:

Urbanització no planificada

• Manca d'una visió en la gestió de la costa, basada en una comprensió molt limitada dels processos de la dinàmica de la costa

• La investigació científica i la recopilació de dades s'han mantingut allunyades dels usuaris finals

• En la formulació i aplicació de solucions als problemes costaners, la participació dels interessats no ha estat l'adequada

• S'ha desenvolupat una política i una legislació sectorial inadequada i poc coordinada que ha estat contrària als interessos a llarg termini de la gestió sostenible de les zones costaneres

• Els sistemes burocràtics rígids i la falta de coordinació entre les instàncies administratives competents han limitat la creativitat i l'adaptabilitat local.

• Les iniciatives locals en la gestió sostenible de les costes han

• Problematiques de natura socioeconòmica:

• Destrucció del patrimoni cultural i diluïó del teixit social pel desenvolupament de la activitat turística

• Pèrdua de la possibilitat de llocs de treball estable, en la mesura que els recursos es degraden

• Disminució del valor econòmic de la zona

• Competència entre usuaris turístics i residents

• Disminució o difultat en l'accés o l'aprofitament dels béns públics

• Deteriorament del paisatge

• Erosió de la costa i pèrdua de la qualitat de les aigües

• Absència d'infraestructura i xarxes específiques de comunicació i transport

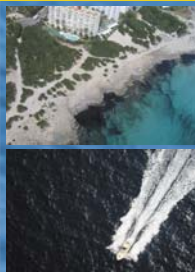

Per què és important?

El litoral és el recurs essencial que impulsa el PIB balear, per tant, la comptabilització actual i futura de l'activitat econòmica amb la qualitat del medi ambient i del patrimoni natural, és indispensables per garantir una sostenibilitat real, més demandada cada dia, tant per la societat de les illes, com pel turisme

Característiques de les zones costaneres

- S'hi troben més del 45% de la població mundial
- Representen menys del 20% de la superfície terrestre
- S'hi troben el 75% de les grans ciutats amb més de 10 milions d'habitants
- Conté el 90% del total de recursos pesquers mundials
- A la costa es dona prop del 25% de la productivitat biològica planetària
- Es produeixen la majoria de processos biogeoquímics
- És un domini heterogeni i dinàmic en l'espai i el temps
- És característic per tenir alts gradients, alta variabilitat i alta diversitat
- Forma part d'un ecosistema i ha de ser gestionada com a tal
- Interaccions amb altres sistemes (oceà, costa, platja/duna, etc...)
- Existeix una gran varietat d'usos que poden ser complementaris, però també conflictius
- Proporcionen un bé públic i privat

Un sistema complex que necessita d'una recerca de qualitat

